

מקור

אל החדלון המוחלט

מות הזקן (סאת אברהם ב. יהושע, הוצאת הקיבוץ המאוחד 200 עמודים) הוא קובץ סיפורים, המשתלל להפריך את הדיעה כי היצירה הספרותית הישראלית גוססת.

אחרי שם. יוהר נופץ לאחרונה, פנחס שדה נאלם דום, ושיי עגנון פינה את מקומו למבקרים — עד כי נידמה כי הביקורת נעשית ביטוי בזכות עצמה, בלתי-תלויה במעיינות היצירה — בא.א. יהושע, מורה צעיר (27) לספרות בירושלים, ומגיש ספר זה, שכל סיפוריו כבר פורסמו בקבצים ספרותיים.

המת החי. יהושע (איש אינו יודע מה פשר האות ב' בשמו, אך חבריו קוראים לו בשם "בולי") אינו חורג מעבר לתחומים מקומיים-מקוריים. אך סיפורים אלה ניתנים לתרגום לכל שפה, כי יחד עם היותם "משלנו", הם בעלי חשיבות וערך אוניברסליים.

הסיפור מות הזקן מספר על זקן, עליו אמרו שעוד יראה במוותם של כל בני-הבית, עד שנעשה מקור אימה לכולם, סמל של מיתתם שלהם. לבסוף הם נמנם וגומרים שהזקן חייב למות. הדרך לעשות זאת היא לקברו, כת או חי, ובלבד שמותו יהווה עובדה, שדרי הבית יוכלו להמשיך ולהשתרך מבלי שתאפוץ אותם אימת המוות של עצמם.

אלא שהזקן מספיק להיפרע מהם כולם. בהיותו מובל חי לבית-הקברות הוא סופד לעצמו: "אין איש יכול להתאונן על מותו של זקן יקר זה, שהיה נשאר פה אולי לנצח — טופס של כל העומדים כאן לנצח כת בדרכו. כל איש מן העומדים כאן יזכה ללוויה כזאת שמס... ואחר כך יובילוהו לבית-הקברות, ויכסוהו עפר עד מעל לראשו, כדי שלא יוכל עוד לנשום..." אפיר לו שלא מניחים לו להמשיך, נכנסים הרב רים לתודעת הקהל, לפתח לתודעתו של הסופר. מתברר לו, לתדהמתו, שהוא המערור תד החדש ללכת, שכן הוא מודקן אותו סוג ויקנה שהוא צנינים בעיני הבריות, המבקשים לחיות בלי אימה. האימה שלו נעשית גדולה כאימתו של הזקן הקודם: "לא נסיתי ללכת לבית-הקברות, שמא אס' עה, ובמקום לגרוף אדמה מהקבר החדש, אכרה בוד ואכנס לישון בו."

תרדמת היום הוא משהו נוסח שירי הלל לשינה: השינה כמיפלט, כמלכות בפי ני עצמה. "פיו נפשק בחמדה: ממיתה אחת לשינה ומן השינה חזרה לראשונה... שבועות אני רובץ בהן... לא נחים אלא יש ניס... בשביל השינה אני עובד. כאן מתר חשים החיים האמיתיים... וכשמשתעבדים לפולחן השינה: לא, לאס חרש, אני נשאר לישון עד הבוקר... עד הערב הבא... איני שב... עוד עוד..."

רגל אדום. מסע הערב של יתיר הוא סיפורם של אנשים שאין להם דבר זולת סמל — רכבת העוברת בערב. מידי ערב זהו סמל שמוחשיותו מהם והלאה, לפי שהוא בא והולך — תמיד הולך. עד שעור שים סמל זה לבעל משמעות, כשמשלחים את הרכבת לאבדון, כהפגנה של קיומם. תחת להעלות את הדגל הירוק מעלים את הדגל האדום, וסמל הרכבת נעשה שבבים שבבים — מוחשיים עד מאד, ככל אסון אחר.

הסיום — סיום עבודת מחקר על המלכות המטאורנית הקדומה. שבע שנים מס' תגר "הוא" בקיסונו, והבצורת היתה בא רץ ולא נותרו מיים, זולתי מי נהר אחד. שבע שנות תלישות, והסיום לריק. ילדים אחוזי טרוף קורעים ושרפים את הגליונות אונד לאחד.

נביא החורבן. יש בו בספר סמל אחיך של חורבן. הסיפורים כמו סיפור רים אישיים, אלא שהם בכואה של סיפור חברה שלמה.

איראפטר שלא להיתפס למחשבה כי הפיגנת-הקיום של אנשי יתיר היא התפרצות אחרונה לפני חידלון מוחלט, ואחרי תקור פה של חוסר-אונים משועמם. כלום לא זה מה שמוציא מפגינים לרחובות? והשינה כמוצא, כלום איננה בכואה של בריחה כללית — אל התרדמה? והסיום: כלום לא צפוי סיום מסוג זה לכל מי שאינו רואה את הבצורת?

בבטרום
תעשיות בע"מ

ביח"ר: פרדס-חנה, טל. 2838, חדרה
משרדים לקבלת הזמנות:
תל-אביב, שד' רוטשילד 73, טל. 61379
חיפה, רחוב הרצל 1, טל. 69251
ירושלים, רחוב שלומציון
המלכה 2, טלפון 27419

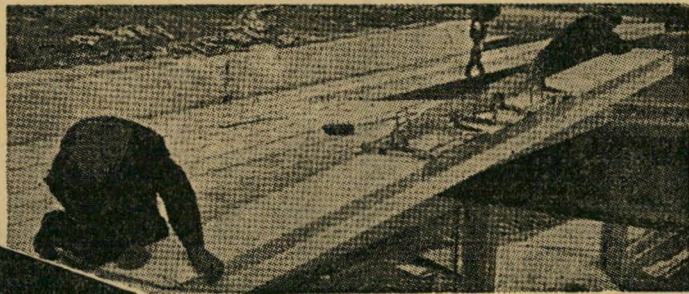

בטרום משורין לתקרות חוץ

בטרום משורין למחיצות

בטרום משורין לנגות ולתקרות

111

דוגמות חדישות • ביצוע ותכנון מעולים • בית-חרושת לרהיטים
ב.א. לוינשטיין בע"מ

נוסד ב-1921
בתי-המסחר: ת"א, הרצל 43, טל. 83575 ודיזנגוף 85 (ע"י הככר) — "רולי" טל. 227977
בית-החרושת: ת"א, מרכז וולובלסקי, רחוב מס' ב, טל. 82525

למען שרשי שערותיך
חפוף ב"אליקסיר 2"
בקבוקון ב-75 אגורות